

Første omdrift i nordmannsgran med dækrodsplanter – men ikke den sidste...

På Vissinggård står planterne i rækker på alle led.

På temadagen blev der udleveret en folder, der forklarer brug af dækrodsplanter.

En busfuld småfrysende, men nysgerrige juletræsentsiaster besøgte den 13. marts Salten Langsø Skovdistrikt for at høre om brugen af moderne dækrodsplanter i juletræsproduktion. Der er gennem ti år anvendt dækrodsplanter dyrket i Jiffy skovsystemet på Salten Langsø Skovadministration og der er gjort mange erfaringer og overraskende observationer!

Af Peter Benfeldt

Første temadag om dækrodsplanter

Denne reportage omhandler en lille temadag afholdt på Vissinggård ved Brædstrup.

Det er første gang, der er afholdt en temadag som kun fokuserede på brug af nordmannsgran Jiffyplanter til brug i juletræskulturer.

De "nye" Jiffyplanter, to-årige i 42 mm / 150 cm³ skovbriketter. PAF-2005 forsøget viste, at der skulle mere rodvolumen til for at reducere vækststagnation efter udplantning tilfredsstillende.

Af gode grunde, kan man sige, for det tager 8-10 år at gennemføre en omdrift på jyske ås, hvor Salten Langsø Skovdistrikt (SLS) breder sig ud. Men nu er vi endelig nået dertil, hvor der er noget at kigge på.

På Vissinggård er 90 % af nordmannsgrankulturene anlagt med dækrodsplanter og der er træer i næsten alle årgange at studere.

Initiativtagerne til dyrkermødet

Der var flere initiativtagere til mødet: Himmerlands Dækrodsplanter og Skovprodukter ved Jens Hylling Kristensen, der i 2010 etablerede produktion i Jiffy-7 på sin juletræsejendom i Gudum ved Storvorde SØ for Aalborg, Forstplant ApS, der i alle ti år har formidlet og solgt Jiffyplanter af mange arter samt SLS, som er den ejendom med dækrodsplanter, der har været i gang længst med metoden og som har været den mest vedholdende gennem ti år. Der er her afdrevet kulturer baseret på Jiffyplanter, og derfor ved vi nu meget mere om, hvordan det fungerer.

Sommerplanting!

Steen Sørensen gav en gæstepræden om plantefysiologi i relation til roden og plantens vækst.

Han fortæller her, at man er kommet nærmere en fysiologisk forklaring på, hvordan afklippede, udtørrede og klemte rødder forårsager vækststagnation efter plantning. Han slog til lyd for, at det bedste juletræ kommer af planter, der har stor rodmasse. Uanset hvilken plantetype man anvender, er det mængden af

Team Service

- forhandler af alt, hvad du skal bruge til at pleje og oparbejde dine juletræer

Egholm 2150 er en universalmaskine og en særdeles fleksibel løsning til vedligeholdelse af udendørsarealer.

Vi har udviklet et væld af udstyr til Egholm 2150, som effektiviserer pasning og oparbejdning af juletræer.

- Afskærmet frontsprøjte
- Bomsprøjte
- Sideafskærmning
- Gødningsudlægger
- Stållinddækning til bund
- Hydraulisk baglift
- Stabklipper
- Fældeklø og meget mere

Team - Service

Tlf. 4038 8054 – Niels Nyholm

Tlf. 4010 7387 – Jens Krogh Andersen

www.team-service.dk • mail@team-service.dk

Skovfogederne Jan Østergaard og Nicolaj Steensgaard indleder temadagen med fakta om Salten Langsø Skovadministration, der har cirka 100 ejere og 7.500 hektar.

Levende og etablerede rødder, der afgør kulturstarten, afstemt i forhold til biomassen over jorden, som jo er solfangeren, hvor alle levende nåle samler energi.

Rodvæksten på unge nordmannsgraner accelererer i starten af juli måned. På samme tid er en dækrødsplante hærdet nok til at kunne håndteres. Derfor skal sommerplantning tages bogstaveligt! Jordbund, vejrforhold og alt andet taget i betragtning, bør man plante så tidligt som muligt. I Danmark vil sommervejret afgøre om der kan plantes i juli. Med sine 66 mm i gennemsnit er det måneden med den sjette største nedbør, men i nogle år er måneden tør og varm, og så må plantning udsættes til august. Men ikke senere.

Det så og diskuterede vi

- Kulturstarten med nye Jiffy skovbriketter – 42 mm – og 50 % mere rodvolumen.
Den første årgang Jiffyplanter hos SLS var dyrket i den største skovbriket, en 50 mm bred og +225 cm³ stor container. Kulturen var anlagt i 2006 og er høstet. De efterfølgende otte årgange er anlagt med 36 mm Jiffy (100 cm³), da man ønskede det billigste dækrødsprodukt. De nyeste plantninger er etableret med 42 mm (150 cm³) i et nyt format, der er resultatet af brugernes erfaringer og resultaterne dels fra "Kulturstart med dækrøds- og barrødsplanter" (PAF 2005), dels fra test udført i Michigan, USA, samt afprøvning på et areal på Langesø Skovdistrikt.

Alt peger på at det betaler sig at anvende et større vækstmedium, minimum 150 cm³. Den "nye" Jiffyplante er altså dyket i 150 % (42 mm) eller 200 % (50 mm) større medium og

Egedal

Juletræsmaskiner

Netmaskine type EURO
Effektiv maskine til at netning af juletræer med 2 tragte
25 cm, 34 cm eller 34 cm, 45 cm

STORT
TILBEHØRS-
PROGRAM

Netmaskine type Net Let III
Effektiv maskine til netning af juletræer med 3 tragte
25 cm, 34 cm, 45 cm
Hydraulisk anlæg med 13 HK Honda motor
Selvkørende

STORT
TILBEHØRS-
PROGRAM

Juletræsmaskine type E2H
med fældeudstyr
Fælder op ø 16 cm
Fælder 250-400 træer i timen

STORT
TILBEHØRS-
PROGRAM

Egedal

MÅSKINFABRIK A/S

Torvegade 39
 DK-7160 Tørring
 Telefon +45 75 80 20 22
 Telefax +45 75 80 20 33
 e-mail: info@egedal.dk
 www.egedal.dk

Egedal tilbyder et komplet maskinprogram og kan også tilbyde individuelle løsninger

Download brochure og video på egedal.dk

Steen Sørensen gav en gæsteoptræden om plantefysiologi og rodvækst.

Luftbeskæring af rødder på dækrodsplanter er det vindende princip. Her ses en rod på en nordmannsgran plante tredje sommer efter udplantning. Det er de øverste horisontale rødder, og det faktum, at roden er 3-D, der gør den mere effektiv end rødder på andre planter, der er dyrket i kultur og plantet ud.

har to fulde vækstsæsoner (den første i væksthuse) mod tidligere 1½ sæson. Målsætning i kulturstarten er at opnå en plantehøjde på 25 cm og en fuld knopkrans i toppen.

- **Startgødskning af dækrodsplanter**
Der er delte meninger om, hvorvidt startgødskning nytter noget i nyplantede nordmannsgran. En ældre rapport hos Skov & Landskab (nuværende IGN, KU) oplyser, at effekten er begrænset. Men når det gælder dækrodsplanter med luftbeskæring, hvor roden sidder parat på vækstmediets overflade, bør man – med mindre marken er meget velnæret – tilføje en langsomt virkende gødning, for eksempel 10-15 g Binadan Skov, som punkt-gødskning de første to år og derefter øge doseringen, så planterne aldrig mangler næring. Det handler ikke kun om tilvækst, men også om sikker overvintring.
- **Stabklipping med saks!**
Hos SLS stabklipper man nordmannsgraner med håndsaks. Det oplyses, at operationen koster 1-1,50 kr./træ. Hvert træ klippes efter behov og er derefter klar til videre vækst og senere salg uden mere indgriben. Stærkt medvirkende årsag til dette valg er, at dækrodsplanten ikke afsætter mange og tykke grene ved stammebasis. Manuel stabklipping er mere skånsom end maskinel klipping og har en meget fin kosmetisk effekt på juletræet.
- **Bredderegulering til "reguleret naturtræ"**
SLS udfører intensiv og konsekvent regulering i nordmannsgran. Men det enkelte træ reguleres kun efter behov i topskud og bredde. Det er et ønske, at juletræet skal være slankt og have et naturligt udseende. Man har ikke registreringer på, om dækrodsplanter sparer dyrkeren for arbejde, men "Kulturstart med dækrod- og barrødsplanter (PAF 2005) konkluderede, at planter med symmetrisk udviklet rodsystem giver naturligt slanke juletræer. Man skal lede længe efter rigtige "kasser" i SLS kulturer.

også bedre i net, især fordi de ikke bliver tykke i bunden, men mere cylindriske. Konkret kan der være 80-120 prima solide tometer-træer på en palle mod normalt 70-80. Og pakning af en palle er jo cirka samme pris uanset, hvor mange træer, der er på pallen. Altså en kontant besparelse i arbejde og materialer.

Stabben er også noget man bemærker. Den er rund og almindelig i dimension, så den ikke kræver ret megen indsats for at

Niels Høj

Juletræer og pyntegrønt

- kvalitet til tiden

Vi søger p.t. i midtjylland

– Nobilis- og Nordmannsgrankulturer
som køb på roden eller forpagtning

Vi tilbyder

- Samarbejds- og pasningsaftaler
- Entreprenørydelser
- Certificering

Sepstrupvej 30
8653 Them
Tlf.: 26 17 73 66
post@nielshoej.dk

www.nielshoej.dk

Salten Langsøs første høstresultater

Skovfoged Jan Østergaard fortæller, at juletræer på Jiffyplanter er lettere træer uanset kvaliteten af det enkelte træ. De pakker

Kulturmodellen hos SLS

- › Stenedlægger (jordløsning med sold)
- › Markering af planterækker med GPS-traktor og markør
- › Forbandt planting med planterør
- › Startgødskning
- › Moderat kemisk renholdelse (især spares der på jordmidler)
- › Stabklipping med saks
- › Formregulering til ”reguleret slankt naturtræ”

Fremtidens udviklingsopgaver kunne være:

- › Plantning i Biofolie
- › Startgødskning i planteskolen
- › Gødningstablet
- › Mychorrhiza
- › Højere vækstmedier

Seksårige nordmannsgran på Vissinggård. Stabben er færdig, Træerne har et godt højde/breddeforhold og mangler kun lidt afknibning af sideskud og kontrol med topskudsvæksten. Høsten begynder i 2015. Næste år kan der reanafdrives.

Træerne har det bedst i det lavere terræn nærmest skoven.

få i en juletræs fod. Det kommer af at den unge plante har færre bundgrene, en kvik startvækst og den skånsomme stabklipping med saksen.

Konklusion efter en omdrift

På Salten Langsø Skovadministration har de første ti år med dækrodsplanter været lærerige. Der er nu en indarbejdet kulturmodel, der kan styrkes med den nye kraftigere plante og endnu tidligere plantning, helst begyndende i juli. Målsætningen er at dyrke et mandshøjt slankt juletræ på syv til otte sæsoner.

Det var den første omdrift med Jiffyplanter i nordmannsgran, men ikke den sidste... Tak for en fin dag til arrangørerne – og til Forstplant for biksemaden – det lunede de kolde næser! ■

◀ Fra arealet på Langesø. Her er målsætningen på 25 cm og fuld knopkrans nået med en plante på 13-14 cm og et topskud af samme længde.

- ◆ Løv- og nåletræ på rod søges til effekter og flis
- ◆ Ingen salgs provision
- ◆ Ingen opstarts/administrationsgebyr
- ◆ Kun netto priser

www.rlskovservice.dk

RLSKOVSERVICE
- vi kan mere end du tror...

v/René Løvborg, Sepstrupvej 26, 8653 Them

Tlf. 20138443

Mail: rene@rlskovservice.dk

SCHAUMANN SPRAYERS

SINCE 1935

Ny model tågesprøjte til juletræer/skovbrug!

Stærk og robust dansk fremstillet kvalitets-sprøjte. Fås som
liftsprøjte og
trailersprøjte
fra 500
til 5000
liter.

Kontakt os på: Telefon +45 70 20 70 72
www.schaumann-sprayers.com